

Sygn. akt II UK 38/14

POSTANOWIENIE

Dnia 10 czerwca 2014 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Zbigniew Myszka

w sprawie z wniosku P. Spółki z o.o. w W.
przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddziałowi w W.
z udziałem zainteresowanego M. K.
o wydanie zaświadczenia,
po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym w Izbie Pracy, Ubezpieczeń
Społecznych i Spraw Publicznych w dniu 10 czerwca 2014 r.,
skargi kasacyjnej wnioskodawcy od wyroku Sądu Apelacyjnego w (...)
z dnia 20 sierpnia 2013 r., sygn. akt III AUa (...),

odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania.

UZASADNIENIE

Sąd Apelacyjny w (...) Wydział III Pracy i Ubezpieczeń Społecznych wyrokiem z dnia 20 sierpnia 2013 r. oddalił apelację P. Spółki z o.o. w W. od wyroku Sądu Okręgowego Sądu Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w W. z dnia 1 lutego 2013 r., oddalającego odwołanie Spółki od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddziału w W. z dnia 13 lipca 2011 r. odmawiającej wydania zaświadczenia potwierdzającego, że zainteresowany M. K. w okresie wykonywania pracy we Francji podlegał polskiemu ustawodawstwu ubezpieczeń społecznych w okresie od dnia 14 lutego do dnia 17 kwietnia 2011 r., a także zasądził na rzecz wnioskodawcy od organu rentowego kwotę 120 zł tytułem zwrotu kosztów procesu w postępowaniu apelacyjnym.

Sąd Apelacyjny podzielił stanowisko Sądu Okręgowego, że przepisy wprowadzające wyjątek od zasady terytorialności określonej w art. 11 ust. 2 lit. a rozporządzenia Parlamentu i Rady (WE) nr 883/2004 z 29 kwietnia 2004 r. w sprawie koordynacji systemów zabezpieczenia społecznego (Dz.U.UE.L.2004.166.1; Dz.U.UE-sp.05-5-72), tj. art. 12 ust. 1 tego aktu oraz art. 14 ust. 1 rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady nr 987/2009 z dnia 16 września 2009 r. dotyczącego wykonywania rozporządzenia nr 883/2004 (Dz.U.UE.L.2009.284.1), należy wyklądać w sposób gwarantujący zachowanie celu uzasadniającego to odstępstwo. Przesłanka podlegania ustawodawstwu państwa członkowskiego, w którym siedzibę ma pracodawca osoby oddelegowanej (w sprawie państwa polskiego) bezpośrednio przed podjęciem zatrudnienia w innym państwie członkowskim jest immanentnie związana jest z realnym podleganiem ubezpieczeniu. Sam pobyt zainteresowanego w Polsce, bezpośrednio przed wysłaniem go do Francji, nie jest wypełnia warunku podlegania ustawodawstwu polskiemu. Z materiału dowodowego wynika, że zainteresowany podlegał ubezpieczeniom społecznym w Polsce do dnia 13 stycznia 2011 r., czyli nie podlegał tym ubezpieczeniom miesiąc bezpośrednio przed delegowaniem do pracy na terenie Francji. Bezpodstawne jest też wiązanie przez apelującego pojęcia podlegania ubezpieczeniu społecznemu w oderwaniu od istnienia jakiegokolwiek tytułu warunkującego uruchomienie takiego ubezpieczenia. Sądy krajowe mogą kierować się wykładnią art. 12 ust. 1 rozporządzenia nr 883/2004 zaprezentowaną w Decyzji A2 Komisji Administracyjnej ds. Koordynacji Systemów Zabezpieczenia Społecznego z dnia 12 czerwca 2009 r., jeżeli ustalą, że wykładania nie jest sprzeczna z postanowieniami rozporządzeń.

W skardze kasacyjnej Spółka zarzuciła naruszenie art. 12 ust. 1 rozporządzenia nr 883/2004 w związku z art. 14 ust. 1 rozporządzenia nr 987/2009 z dnia 16 września 2009 r. przez ich niezastosowanie i nieprawidłową wykładnię warunku bezpośredniego podlegania przez pracownika przed oddelegowaniem ustawodawstwu państwa, w którym pracodawca ma siedzibę, czego następstwem było przyjęcie, że zainteresowany nie podlegał bezpośrednio przez oddelegowaniem polskiemu ustawodawstwu w zakresie systemu zabezpieczeń społecznych. We wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania wskazano

na istotne zagadnienie prawne, dotyczące „pojęcia ‘podleganie ustawodawstwu Państwa Członkowskiego’ i wskazania przesłanek koniecznych do spełnienia tego wymogu, a w szczególności odpowiedzi na pytanie czy wymóg ten zostaje spełniony przez osobę, która pomimo przerwy w zgłoszeniu do (ubezpieczenia cały czas przebywała na terenie Polski i nie podlegała ustawodawstwu innego kraju oraz ustalenia wzajemnej relacji pojęć ‘podleganie ustawodawstwu’ i ‘podlegania ubezpieczeniu’”. Skarżąca wniosła o uchylenie zaskarżonego wyroku i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania Sądowi Apelacyjnemu, o przeprowadzenie rozprawy, o zasądzenie od organu rentowego na rzecz skarżącej kosztów postępowania, w tym zwrotu kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych, a także o wstrzymanie wykonania zaskarżonego orzeczenia do czasu ukończenia postępowania kasacyjnego.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Zgodnie z art. 398⁹ § 1 k.p.c., Sąd Najwyższy przyjmuje skargę kasacyjną do rozpoznania, jeżeli: 1) w sprawie występuje istotne zagadnienie prawne, 2) istnieje potrzeba wykładni przepisów prawnych budzących poważne wątpliwości lub wywołujących rozbieżności w orzecznictwie sądów, 3) zachodzi nieważność postępowania lub 4) skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona. Wniosek o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania powinien wskazywać, że zachodzi przynajmniej jedna z okoliczności wymienionych w powołanym przepisie, a jego uzasadnienie - zawierać argumenty świadczące o tym, że ze względu na sformułowane w ustawie wymagania, istnieje potrzeba rozpoznania skargi przez Sąd Najwyższy.

Wniesiona w sprawie skarga kasacyjna zawiera wniosek o przyjęcie jej do rozpoznania uzasadniony występowaniem w sprawie istotnego zagadnienia prawnego.

W myśl utrwalonego orzecznictwa, istota zagadnienia prawnego konkretyzuje się w tym, że w danej sprawie występuje problem prawny mający znaczenie dla rozwoju prawa lub znaczenie precedensowe dla rozstrzygnięcia innych podobnych spraw. Twierdzenie o występowaniu istotnego zagadnienia prawnego jest uzasadnione tylko wtedy, kiedy przedstawiony problem prawny nie został jeszcze rozstrzygnięty przez Sąd Najwyższy lub gdy istnieją rozbieżne

poglądy w tym zakresie, wynikające z odmiennej wykładni przepisów konstruujących to zagadnienie (por. postanowienie z dnia 12 marca 2010 r., II UK 400/09, LEX nr 577468). Nie istnieje potrzeba wykładni przepisów prawa ani nie występuje w sprawie istotne zagadnienie prawne, jeżeli Sąd Najwyższy wyraził swój pogląd we wcześniejszym orzecznictwie, a nie zachodzą okoliczności uzasadniające zmianę tego poglądu. Wątpliwości prawne podniesione w skardze były już przedmiotem rozważań Sądu Najwyższego, który w podobnych sprawach dotyczących skarżącej oddalił skargi kasacyjne (wyroki z dnia 6 sierpnia 2013 r., II UK 116/13, LEX nr 1344467 i z dnia 2 października 2013 r., II UK 170/13, LEX nr 1371941), uznając, że dla uznania, iż konkretna osoba podlega ustawodawstwu państwa członkowskiego w rozumieniu art. 12 ust. 1 Rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) nr 883/2004 z dnia 29 kwietnia 2004 r. w sprawie koordynacji systemów zabezpieczenia społecznego oraz art. 14 ust. 1 Rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) nr 987/2009 z dnia 16 września 2009 r. dotyczącego wykonania pierwszego z wymienionych Rozporządzeń, konieczne jest podleganie przez tę osobę ubezpieczeniu, przy czym nie chodzi tu tylko o podleganie ubezpieczeniu społecznemu na podstawie przepisów ustawy z dnia 13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych (np. z tytułu pracy świadczonej na podstawie stosunku pracy lub umowy cywilnoprawnej, czy też z tytułu prowadzenia pozarolniczej działalności gospodarczej), ale również o podleganie ubezpieczeniu zdrowotnemu na podstawie przepisów ustawy z dnia 27 sierpnia 2004 r. o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych (II UK 116/13). Sam pobyt zainteresowanego pracownika na terenie Polski nie jest równoznaczny z podleganiem ubezpieczeniu społecznemu w ZUS czy KRUS (II UK 170/13).

Nie budzi wątpliwości podobieństwo poprzedniej regulacji rozporządzenia Rady (EWG) nr 1408/71 z 14 czerwca 1971 r. w sprawie stosowania systemów zabezpieczenia społecznego do pracowników najemnych, osób prowadzących działalność na własny rachunek i do członków ich rodzin przemieszczających się we Wspólnocie oraz obecnie obowiązujących rozporządzeń Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) nr 883/2004 z 29 kwietnia 2004 r. i nr 987/2009 z 16 września 2009 r. w zakresie podstawowych zasad koordynacji ubezpieczeń

społecznych, czyli podlegania tylko jednemu systemowi ubezpieczenia społecznego i to w kraju, w którym praca jest wykonywana, co wymaga uprzedniego podlegania ubezpieczeniu społecznemu według ustawodawstwa pierwszego państwa członkowskiego (w którym pracodawca normalnie prowadzi swoją działalność). Przesądzające znaczenie ma zatem realne (faktyczne) ubezpieczenie przed delegowaniem. W przeciwnym razie (przy liberalnej wykładni proponowanej przez skarżącą) delegowanie pracowników do pracy w innych państwach członkowskich nie miałoby ograniczeń i wyjątek stałby się regułą. Tłumaczy to warunek podlegania ubezpieczeniom społecznym państwa, w którym pracodawca delegujący prowadzi swą działalność. Innymi słowy nie straciło na aktualności orzecznictwo Europejskiego Trybunału Sprawiedliwości oraz Sądu Najwyższego dotyczące tych kwestii (powoływanie choćby w uzasadnieniach wyżej wskazanych wyroków Sądu Najwyższego).

Mając powyższe na uwadze Sąd Najwyższy postanowił jak w sentencji w zgodzie z art. 398⁹ § 2 k.p.c.